

תאריך עדכון: 31/05/2012

שם המרצה: ד"ר גולן עפר

שם הקורס: ליקויי למידה אבחון וטיפול

מספר הקורס: 60-734-01

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשע"ג סמסטר: ב' היקף שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

קורס זה בנוי כקורס המשך לקורס לקויות למידה המתמקד בחלק התיאורתי. קורס ההמשך הינו קליני- התנסותי במהותו, ומהווה גשר בין פן תיאורתי של התחום ובין האבחון בקהילה. בקורס מתאפשרת הכרות והתנסות בשימוש בכלי אבחון המתמקדים באספקטים מגוונים של תפקוד בקרב לקויי למידה לצורך אבחון ובניית תוכנית התערבות בליקויי למידה התפתחותיות ואקדמיות. בקורס מושם דגש על עריכת אינטגרציה של ממצאי אבחון מתוך מסגרת תיאורטית אינטגרטיבית.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

בקורס זה הסטודנטים מתנסים בשימוש באמצעי אבחון העומדים לרשות פסיכולוג קליני עם ילדים בעלי לקויות למידה, לפיתוח מיומנויות עבודה עם צוות אינטרדיסציפלינרי המאבחן לקויי למידה התפתחותיות ואקדמיות, להבנת תרומת הפסיכולוג בכל שלבי העבודה. נושאי האבחון כוללים התייחסות לאבחון יכולות קוגניטיביות ויכולות הסתגלות, אבחון נוירופסיכולוגי לילדים, איתור קשיי למידה אקדמיים, בדגש על קריאה, אבחון דידיקטי לילדים לקויי למידה, אבחון יכולות נילוות לקשיי למידה: כישורים ניהוליים ויכולות קשב וריכוז. בקורס משולבים מפגשים עם מרצים אורחים מומחים בתחום אבחון פנים שונות של לקויות למידה אקדמיות והתפתחותיות. בחלקו המסכם של הקורס יגישו הסטודנטים מקרים בהם יאבחנו ילדים לקויי למידה בעזרת כלי אבחון שנלמדו במהלך הקורס.

מהלך השיעורים: להרצאות יהיו בדרך כלל שני חלקים: פתיחה פרונטליות מלוות במצגות ממוחשבות בה יוצג התחום המוערך והמסגרת התיאורטית לפיתוחו. חלקו השני של כל שיעור יוקדש להתנסות עם הכלים ודיון במוקדי חולשה וחוזק שהוא מציג תוך פיתוח דיונים פעילים בהשתתפות הסטודנטים. בקורס משולבות הרצאות אורח של מומחית באבחון פסיכודידקטי מפרספקטיבה חינוכית, מומחית איתור קשיי קשב מפרספקטיבה נוירופסיכולוגית, ומומחה באיתור קשיי פרבסיביים התפתחותיים מפרספקטיבה קוגניטיבית-קלינית. במהלך הקורס משולב גם ביקור בקהילה במכון לאיתור הפרעת קשב וריכוז.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאת מדריך והתנסות עם כלי אבחון	הערות
1	לקויות למידה – אבחון יכולות קוגניטיביות	מבחן קאופמן לילדים (1996)	

	Kirk, U., and Kemp, S. (2007) NEPSY for Children, 2 nd edition	אבחון נוירופסיכולוגי לילדים	2
	Vineland Adaptive Behavior Scales, 2 nd Edition (2008)	אבחון הסתגלות	3
	הערכת מיומנויות קריאה: ערכת שתיל להערכת אוריינות בגילאי גן ואבחון קריאה א'-ת' (2006)	קשיי למידה אקדמיים: לימוד קריאה	.4
הרצאת אורח: ד"ר רינה אשל		אבחון פסיכודידקטי לילדים לקויי למידה	.5
הרצאת אורח: ד"ר עופר גולן	1) Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS) 2) Autism Diagnostic Interview (ADI)	הספקטרום האוטיסטי	.6
קריאה נילוית (רשות, ראה לעיל)	Rey Osterrieth Complex Figure (ROCF, 1944), WCST, NEPSY- executive scale, Brief scale	מערכת כישורים ניהוליים	.7
	Reynell & Curwen (1981) Reynell Developmental Language scales, Rey Verbal Learning Task, Selected tests from K-ABC, WISC	הערכת שפה	.8
הרצאת אורח: גבי יעל ברוקנר		הערכת קשב	.9
מרפאת קשב וריכוז, בי"ח שניידר	הצגת מקרה - BRC, TOVA	סיוור במכון להערכת לקויות קשב וריכוז	.10
הגשת רפרטים		הגשות מקרה	.11
הגשת רפרטים		הגשות מקרה	.12
הגשת רפרטים		הגשות מקרה	.13

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: קורס שנתי בדיאגנוסטיקה קוגניטיבית של ילדים וקורס שנתי במבחנים השלכתיים לילדים. ניסיון בהעברה סטנדרטית של מבחני ווקסלר לילדים במערך קליני, חובה.

חובות / דרישות / מטלות: ההשתתפות בקורס מחייבת נוכחות ומעורבות פעילה. חובות הקורס כוללים גם הגשת רפרט ועבודה שיתבססו על תאור מקרה בו ערך כל זוג סטודנטים אבחון הכולל שניים מהכלים לאבחון לקויות למידה. ההגשה תשקף אינטגרציה של ממצאי כלי זה עם ממצאים העולים משימוש בכלי אבחון אחרים ונתונים קליניים. בחירת כלי האבחון תערך תוך התייעצות עם המרצה.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): מספרי
ציון הקורס מורכב מהצגת רפרט (45%)
הגשת עבודה מסכמת (45%)
תרומה פעילה לדיונים בשיעור (10%)

ד. ביבליוגרפיה: מצויינת לעיל, חובה

קריאה (רשות)

- K-ABC:** Kline, R. B., Snyder J., & Castellanos, M. (1996). Lessons from the Kaufman Assessment Battery for Children (K-ABC): Toward a New Cognitive Assessment Model. *Psychological Assessment*, 8, No. 1, 7-17
- NEPSY:** Kemp, S. L., Korkman, M., Kirk, U. (2001). *Essentials of NEPSY assessment*. Application of the NEPSY in diagnosing a learning, pp200-210.
- Vineland:** Cabrera, P. M., Gaa, L. G., & Thyer, B. A (1999). Social Work Assessment of Adaptive Functioning Using the Vineland Adaptive Behavior Scales Issues of Reliability and Validity. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 1540-3556, 2, 33 – 50
- ROCF:** Shin, MS et al (2006). *Clinical and empirical applications of the ROCF Test*". *Nat Protoc* 1 (2): 892–9.
- WCST:** Greve, KW et al (2005). Latent structure of the WCST: a confirmatory factor analytic study. *Archives of Clinical Neuropsychology* 20: 355-364.
- Reynell:** Lyytinen, H, Ahonen, T, Eklund, K, Guttorm, TK, Laakso, ML, Leinonen, S. et al (2001). Developmental pathways of children with and without familial risk for dyslexia during the first years of life. *Dev Neuropsychol.* 20(2):535-54.
- BRIEF:** Toplak, ME, Bucciarelli, SM, Jain, U, Tannock, R. (2009). Executive functions: performance-based measures and the behavior rating inventory of executive function (BRIEF) in adolescents with attention deficit/hyperactivity disorder (ADHD). *Child Neuropsychol.* 15(1), 53-72.

TOVA: Gross-Tsur, V., Goldzweig, G., Landau, Y.E., Berger, I., Shmueli, D., Shalev, R.S.(2006).The impact of sex and subtypes on cognitive and psychosocial aspects of ADHD.Dev Med Child Neurol, 48(11), 901-5.

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

ביבליוגרפיה נוספת תנתן במהלך הקורס בהתאם לסוגיות הספציפיות ולמקרים שיוצגו.

חומר מחייב לעבודה: הרפרט שיוכן בזוגות יאיר פן באבחון ילד לקוי למידה באמצעות שניים מכלי האבחון שנלמדו בקורס .

העבודה מסכמת תשקף אינטגרציה של החומר הקליני שהוצג במסגרת הרפרט עם ממצאים אמפיריים אחרים ו/או לאור מסגרת תיאורתית רלוונטית למקרה.